

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție, control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție, control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern este condiționată de angajamentele asumate de către Republica Moldova, și anume Cluster 4 Agenda verde și conectivitate sustenabilă, Capitolul 14 „Politica de transport”, 14.3. Transport maritim și naval interior, 14.3.1.2. Transport maritim și naval interior, 2.1. Planuri legislative. Temeiul legal al proiectului îl constituie Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, art. 7 alin. (1) din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 599/1999, care fundamentează aprobarea prin hotărâre a Guvernului a cadrului normativ secundar în materia activităților de inspecție, control și certificare statutară a navelor. Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, în Anexa Cluster 4, Capitolul 14 Politica de transport, stabilește acțiunea de transpunere a Directivei 2009/15/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (UE) 2019/1243. Totodată, proiectul creează cadrul normativ național necesar pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 391/2009, a Regulamentului (UE) nr. 788/2014 și pentru preluarea criteriilor relevante din Decizia 2009/491/CE.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, cadrul național relevant este reprezentat, în principal, de Hotărârea Guvernului nr. 2/2020 privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime. Analiza actelor UE aplicabile a evidențiat că reglementarea existentă necesită o reformulare structurală substanțială, întrucât nu reflectă suficient de clar distincția dintre recunoașterea la nivelul Uniunii Europene și autorizarea la nivel național, nu sistematizează unitar competențele Guvernului și ale Administrației

și nu cuprinde într-o formulă suficient de clară toate elementele necesare privind acordurile de colaborare, monitorizarea, evaluarea periodică, măsurile corective, suspendarea, retragerea autorizației, păstrarea înregistrărilor și comunicarea informației.

Totodată, anexele existente necesitau revizuire substanțială pentru a reflecta: criteriile minime aplicabile organizațiilor recunoscute pentru acordarea și menținerea autorizației; criteriile de apreciere a caracterului de amenințare inacceptabilă pentru siguranță sau pentru mediu; criteriile de apreciere a gravității și efectelor neconformităților; precum și regulile speciale privind mecanismele specifice cadrului UE care urmează să devină aplicabile de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

În lipsa unei intervenții normative, cadrul existent ar rămâne fragmentat, parțial neuniform terminologic și insuficient adaptat pentru aplicarea practică a standardelor UE și OMI. Aceasta ar afecta previzibilitatea regimului juridic pentru organizațiile recunoscute, ar îngreuna exercitarea atribuțiilor statului de pavilion și ar menține un risc de nealinare a legislației naționale la cerințele europene și internaționale aplicabile.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul principal al proiectului constă în instituirea unui cadru normativ național modern, coerent și complet pentru autorizarea și supravegherea organizațiilor recunoscute care acționează în numele Republicii Moldova ca stat de pavilion. În mod concret, proiectul urmărește: (i) transpunerea Directivei 2009/15/CE; (ii) crearea cadrului intern necesar pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 391/2009 și a Regulamentului (UE) nr. 788/2014; (iii) preluarea criteriilor relevante din Decizia 2009/491/CE; și (iv) înlocuirea Hotărârii Guvernului nr. 2/2020 cu un act normativ nou, sistematizat și corelat intern.

Principalele soluții normative propuse sunt următoarele:

- definirea clară a obiectului regulamentului, a domeniului de aplicare și a noțiunilor esențiale utilizate;
- reglementarea expresă a domeniului de aplicare a autorității delegate și a limitelor delegării în raport cu navele care arborează pavilionul Republicii Moldova;
- consacrarea mecanismului de stabilire a relațiilor de colaborare dintre Administrație și organizațiile recunoscute, inclusiv a conținutului minim al acordului și a clauzelor de răspundere financiară;
- instituirea unei proceduri detaliate de autorizare a organizațiilor recunoscute, bazată pe criterii minime și pe evaluarea capacității tehnice și organizatorice;
- reglementarea evaluării periodice și a monitorizării organizațiilor recunoscute, inclusiv elaborarea unui program de supraveghere și păstrarea evidențelor timp de 10 ani;
- instituirea unui mecanism gradual de acțiuni corective, suspendare și retragere a autorizației;
- reglementarea obligațiilor privind păstrarea înregistrărilor, accesul Administrației la informații și comunicarea oficială a informațiilor relevante;
- aprobarea anexelor nr. 1-4, care dezvoltă elementele minime ale acordului, criteriile minime pentru autorizare și menținerea autorizației, criteriile de apreciere a

amenințării inacceptabile, precum și criteriile de apreciere a gravității și efectelor neconformităților.
Elementele noi de substanță față de reglementarea existentă sunt: clarificarea raportului dintre recunoașterea la nivelul UE și autorizarea națională; reglementarea expresă a programului de monitorizare și supraveghere; dezvoltarea criteriilor detaliate din anexele nr. 2-4; introducerea unei soluții distincte pentru dispozițiile din Regulamentul (UE) nr. 788/2014 aplicabile doar după aderarea Republicii Moldova la UE
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Întrucât Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 prevede acțiuni de implementare a actelor UE relevante pentru domeniul reglementat de proiectul propus. Acest fapt determină obligativitatea armonizării cadrului național cu cerințele UE. Astfel a fost analizată o opțiune alternativă de menținere a Hotărârii Guvernului nr. 2/2020 cu intervenții punctuale, prin modificări și completări fragmentare. Această opțiune nu a fost acceptată, deoarece numărul mare de ajustări necesare, inclusiv reformularea structurii, a anexelor și a terminologiei, ar fi afectat claritatea actului și ar fi menținut riscul de incoerență internă.
Opțiunea recomandată constă în adoptarea unei hotărâri noi a Guvernului, cu abrogarea expresă a Hotărârii Guvernului nr. 2/2020 și aprobarea unui regulament nou, complet restructurat. Totodată, pentru partea din Regulamentul (UE) nr. 788/2014 care presupune competențe ale instituțiilor Uniunii Europene, a fost selectată soluția normativă a intrării în vigoare diferențiate, Capitolul II din anexa nr. 4 urmând a deveni aplicabil la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Impactul asupra sectorului public: consolidarea competențelor Agenției Navale și crearea cadrului de cooperare interinstituțională.
Proiectul are un impact pozitiv asupra sectorului public, prin consolidarea cadrului juridic în care Guvernul, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Agenția Navală a Republicii Moldova își exercită atribuțiile în domeniul autorizării și supravegherii organizațiilor recunoscute. Actul normativ nu presupune crearea unei noi autorități publice, însă implică perfecționarea proceselor administrative existente, elaborarea unor proceduri interne, gestionarea acordurilor de colaborare, actualizarea evidențelor și exercitarea periodică a funcțiilor de evaluare și monitorizare.
Impactul instituțional se exprimă prin clarificarea rolurilor: Guvernul aprobă regulamentul, acordă sau retrage autorizația și aprobă soluțiile de nivel strategic; Administrația evaluează organizațiile recunoscute, gestionează acordurile de colaborare, exercită supravegherea, propune măsuri corective și actualizează informațiile publice privind organizațiile autorizate. Prin urmare, proiectul întărește capacitatea statului de a controla modul în care funcțiile delegate sunt exercitate în numele său.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Impactul financiar: implementarea se realizează în limitele bugetului existent

Implementarea proiectului nu presupune, prin el însuși, cheltuieli bugetare majore sau crearea unor mecanisme financiare noi, însă implică anumite costuri administrative legate de organizarea procesului de autorizare și monitorizare, elaborarea documentelor interne, instruirea personalului implicat și efectuarea activităților de evaluare și supraveghere. Aceste costuri urmează să fie acoperite, de regulă, în limitele alocațiilor bugetare aprobate pentru Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pentru Agenția Navală a Republicii Moldova. Pe termen mediu, proiectul poate contribui la eficientizarea costurilor de reglementare prin înlocuirea unui cadru normativ fragmentat cu un cadru unitar și predictibil, reducând costurile administrative generate de interpretările divergente și de lipsa unor proceduri clare. În măsura în care implementarea practică va necesita măsuri organizaționale suplimentare, acestea vor fi evaluate și fundamentate distinct, în condițiile legii.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Impactul asupra sectorului privat este, în principal, pozitiv și se manifestă atât direct, asupra organizațiilor recunoscute care solicită să acționeze în numele Republicii Moldova, cât și indirect, asupra armatorilor și operatorilor navelor care beneficiază de servicii de clasificare, inspecție și certificare statutară. Proiectul sporește previzibilitatea și transparența cerințelor aplicabile organizațiilor recunoscute, stabilește condiții clare de autorizare, reglementează explicit obligațiile de cooperare și raportare și creează un mecanism predictibil de monitorizare și evaluare. Pentru organizațiile recunoscute, proiectul poate genera costuri de conformare limitate la cerințele de documentare, raportare, acces la înregistrări, calitate și cooperare, însă aceste obligații sunt conforme standardelor UE și OMI și sunt inerente statutului de organizație care exercită funcții delegate de statul de pavilion. Pentru armatori și operatori, proiectul asigură un cadru mai sigur și mai stabil pentru certificarea statutară și pentru relația cu organizațiile autorizate.
4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul are un impact social pozitiv indirect, prin întărirea siguranței maritime și a protecției mediului și prin asigurarea unui control mai eficient asupra organizațiilor care efectuează inspecții, controale și activități de certificare statutară în numele statului. O reglementare mai clară a funcțiilor delegate contribuie la reducerea riscurilor de deficiențe tehnice, accidente și neconformități sistemice. În ceea ce privește datele cu caracter personal, proiectul nu instituie un sistem nou de prelucrare cu caracter masiv, dar implică accesul Administrației la informații, documente și înregistrări relevante în cadrul procedurilor de evaluare, monitorizare și supraveghere. Prelucrarea acestor date urmează să se realizeze exclusiv în scopul exercitării competențelor legale, cu respectarea principiilor legalității, proporționalității, securității și confidențialității. Proiectul nu instituie diferențieri de tratament în funcție de sex, gen sau alte criterii protejate și nu generează efecte discriminatorii. Normele propuse se aplică uniform tuturor organizațiilor recunoscute care solicită ori dețin autorizație în condițiile regulamentului.
4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul are un impact pozitiv asupra mediului, întrucât consolidează cadrul de control și supraveghere a organizațiilor recunoscute care participă la verificarea conformității navelor cu cerințele relevante privind siguranța și prevenirea poluării. Prin instituirea unor criterii mai riguroase de autorizare, monitorizare, evaluare și reacție la neconformități, proiectul contribuie la prevenirea situațiilor în care deficiențele structurale, tehnice sau de procedură ar putea genera riscuri de poluare marină ori de afectare a mediului.

În plus, proiectul include criterii speciale de apreciere a amenințării inacceptabile pentru siguranță sau pentru mediu și permite intervenția rapidă prin măsuri corective, suspendare ori retragere a autorizației, ceea ce întărește dimensiunea preventivă a protecției mediului marin.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul are un impact pozitiv asupra credibilității cadrului normativ al Republicii Moldova în raport cu partenerii externi, organizațiile recunoscute și autoritățile altor state, contribuind la consolidarea imaginii Republicii Moldova ca stat care își exercită în mod efectiv obligațiile de stat de pavilion. Totodată, proiectul creează premisele pentru o implementare mai coerentă a standardelor internaționale aplicabile și pentru o mai bună integrare normativă a Republicii Moldova în spațiul juridic european în domeniul transportului maritim.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul transpune Directiva 2009/15/CE și asigură, în același timp, preluarea criteriilor relevante din Decizia 2009/491/CE și crearea cadrului normativ intern necesar pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 391/2009 și a Regulamentului (UE) nr. 788/2014.

În privința Directivei 2009/15/CE, proiectul urmărește transpunerea normelor privind autorizarea organizațiilor recunoscute, relația de colaborare dintre statul de pavilion și organizațiile autorizate, monitorizarea și controlul exercitării funcțiilor delegate, măsurile corective, suspendarea și retragerea autorizației.

În privința Deciziei 2009/491/CE, criteriile relevante privind aprecierea caracterului de amenințare inacceptabilă pentru siguranță sau pentru mediu au fost preluate și dezvoltate în anexa nr. 3 la Regulament.

În privința Regulamentului (CE) nr. 391/2009 și a Regulamentului (UE) nr. 788/2014, proiectul nu urmărește o transpunere în sens formal identic unei directive, ci instituirea cadrului intern necesar aplicării lor, în limitele compatibile cu statutul actual al Republicii Moldova de stat care nu este încă membru al Uniunii Europene. Capitolul II din anexa nr. 4 prevede expres că mecanismele ce presupun competențe ale instituțiilor Uniunii Europene devin aplicabile de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Pentru proiect au fost elaborate tabele de concordanță separate pentru fiecare act juridic al Uniunii Europene relevant: Directiva 2009/15/CE, Decizia 2009/491/CE, Regulamentul (CE) nr. 391/2009 și Regulamentul (UE) nr. 788/2014. Acestea se anexează și vor fi actualizate, după caz, în funcție de rezultatele procedurii de avizare și de expertiza de compatibilitate cu legislația UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ național secundar de implementare a Legii nr.599/1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova în materia organizațiilor recunoscute și a funcțiilor delegate de statul de pavilion. Totodată, proiectul creează bazele juridice interne pentru aplicarea coerentă a obligațiilor și mecanismelor prevăzute de legislația UE relevantă, inclusiv pentru evaluarea performanței organizațiilor recunoscute, aprecierea neconformităților și aplicarea măsurilor corespunzătoare în raport cu acestea..
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare al proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime și de abrogare a Hotărârii Guvernului nr. 2/2020 pe site-ul web-oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării la compartimentul Transparența Decizională și pe platforma www.particip.gov.md, fiind accesibil la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-cu-privire-la-norme-si-stan/16607 . Proiectul urmează a fi supus avizării și consulturilor publice, conform art. 32 din Legea nr. 100/2017, cu expedierea acestuia părților interesate, spre: avizare de către: - Cancelaria de Stat; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Mediului; - Ministerul Afacerilor Externe; - Ministerul Afacerilor Interne; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Centrul de Armonizare a Legislației; Urmare procesului de avizare propunerile și obiecțiile asupra proiectului vor fi generalizate în Sinteză la proiect.
7. Concluziile expertizelor După definitivarea proiectului actului normativ potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și rezultatelor consulturilor publice, proiectul urmează a fi expertizat de Ministerul Justiției în conformitate cu art.37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și de Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art.36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului nu necesită modificarea altor acte normative. Proiectul completează cadrul normativ actual și nu contravine actelor normative în vigoare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului va fi asigurată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin intermediul Agenției Navale a Republicii Moldova, în limitele competențelor legale. Pentru punerea în aplicare a regulamentului vor fi necesare, în principal, următoarele măsuri: elaborarea și aprobarea programului intern de monitorizare și supraveghere a organizațiilor recunoscute; stabilirea procedurilor administrative privind examinarea cererilor de autorizare, evaluarea periodică, gestionarea acordurilor de colaborare, notificarea neconformităților și aplicarea măsurilor corespunzătoare; organizarea evidenței și publicarea listei organizațiilor autorizate pe pagina web oficială a Administrației; instruirea personalului implicat în aplicarea regulamentului; și actualizarea practicilor interne de arhivare și acces la informații.

De asemenea, după intrarea în vigoare a hotărârii, Administrația va trebui să asigure aplicarea efectivă a anexelor nr. 1-4 și să monitorizeze rezultatele implementării, inclusiv prin indicatori precum: numărul organizațiilor evaluate, numărul acordurilor de colaborare încheiate, respectarea periodicității evaluărilor, numărul măsurilor corective dispuse și gradul de remediere a neconformităților. În perspectiva aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, va fi necesară și operaționalizarea dispozițiilor din Capitolul II al anexei nr. 4, în condițiile prevăzute de hotărâre și de legislația UE aplicabilă.

**Secretar general al ministerului
infrastructurii și dezvoltării regionale**

Angela ȚURCANU